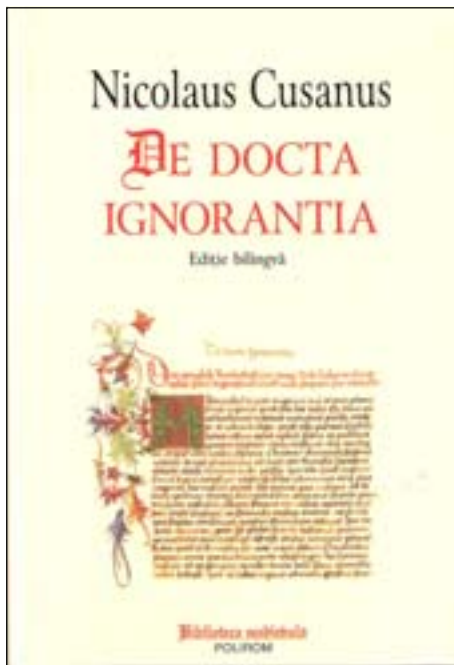

REGALUL CUSANUS CLAUDIU T. ARIEȘAN

(I) O fericită coincidență – nu a celor opuse ci a complementarelor – aduce pe piața noastră de carte două apariții aproape concomitente din grandioasele opere latine ale ilustrului teolog medieval **Nicolaus Cusanus**. Prima, în ordinea ieșirii pe rafturile librăriilor, este tratatul **De docta ignorantia**, ediție bilingvă, trad., note și postfață Andrei Bereschi, Editura Polirom, Iași, Biblioteca medievală, 2008, 640 p. Pornit în urmă cu trei ani, cum declară însuși editorul-

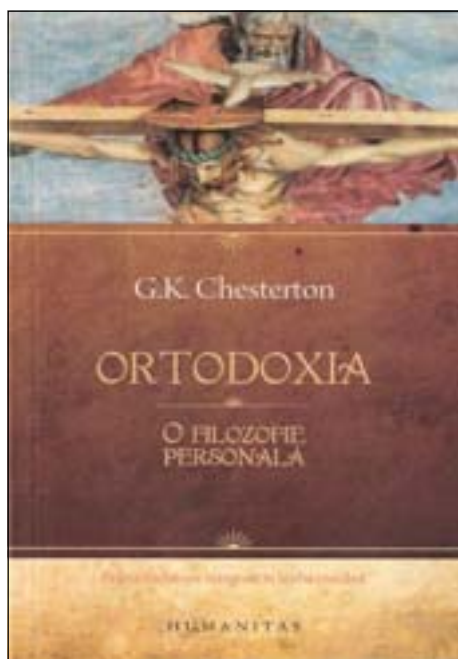
traducător ce funcționează la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Oradea, proiectul a devenit unul eminent solitar, din pricina lipsei unui sistem de "consultanță" profesională în domeniu. Eu cred totuși că masteratul coordonat de Alexander Baumgarten la Cluj-Napoca și însăși colecția tenace unde apare acest volum valoros constituie niște cadre decente pentru ecloziunea unei medievistici sănătoase și competente la noi. Versiunea autohtonă dovedește reale competențe filozofice și latiniste, chiar dacă unele opțiuni sunt, ca totdeauna, discutabile. De pildă, *opifex* (p. 351) este riscant de echivalat cu "artist" când vorbești de opera creatoare a lui Dumnezeu, partea laborioasă, aproape tehnică, de "creator, făurar" fiind preponderentă în vocabularul patristic. Vezi, *exempli gratia*, titlul lucrării lactanțiene *De opificio Dei*, pe care nimeni nu s-a gândit să-l traducă apelând la sensurile "artistice" ale termenului, ci doar la cele de lucrare complexă și desăvârșită.

(II) O amplă culegere de scrieri "minore" – doar sub raportul cantitativ al fiecăreia în parte însă – aparținând aceluiași eminent cardinal Krebs, îngropat la Roma în biserica San Pietro in Vincoli, privind așadar în veșnicie către vestitul Moise al lui Michelangelo de lângă altarul opus, este **Nicolaus Cusanus, Coincidentia oppositorum**, vol. I-II, ediție bilingvă, introd., trad., note Mihnea Moroianu, Editura Polirom, Iași, col. "Tradiția creștină", 445+462 p. Antologia de față "arbitrară ca orice selecție, s-a orientat spre câteva dintre scrierile filosofice cele mai reprezentative, ulterioare marilor sinteze inițiale". Versiunile micilor tratate sunt destul de limpezi, având în vedere dificultățile și profunzimea stilului cusanian, cu atât mai mult cu cât traducătorul este declarat matematician și universitar politehnist și nu se face pomenire în prezentarea lui despre ceva studii sistematice de filologie clasică. Genericul florilegiului ne poartă cu gândul și la Mircea Eliade, singurul român care a transformat într-un

operator metodologic celebra sintagmă a coincidenței contrariilor și i-a făcut loc definitiv în istoria religiilor.

(III) Am vrut deja de câteva luni să remarc o tendință nouă, cel puțin la noi, în aparițiile de literatură teologică și patristică: reducerea până la nivelul unei broșuri a dimensiunilor cărții de referință. Prețul redus (1,50 lei), formatul de buzunar, succesul volumașelor similare de tip calendar portabil, ușurința de a finaliza o lucrare alcătuită dintr-o singură coală de tipar sunt argumente pentru propagarea acestei reale tendințe de masificare. Un exemplu printre altele este **Sf. Ioan Gură de Aur, Cuvânt despre adevărul Învierii Domnului**, pref. Ierom. Dr. Vasile Bârză, trad. Monah Gherontie Nica, Editura Anastasis, Sibiu, 2007, col. "Glasul Părinților", 16 p. – din care textul omiliei chrysostomice reprezintă doar 9 pagini. Singura întrebare firească rămâne dacă aceste prezențe livrestre pot echivala în bibliografii și CV-uri cărțile normale sau ar trebui inventată o rubrică aparte pentru atare fascicule ori *libelli*, apropiate mai mult ca pondere articolelor sau versiunilor traduse din revistele de specialitate.

(IV) Cea mai impresionantă "autobiografie spirituală în răspăr" din literatura britanică, comparabilă în vremea sa ca forță intelectuală și umor brilliant doar cu *Un uomo finito* al lui Giovanni Papini, ni se pare și azi **Gilbert Keith Chesterton, Ortodoxia. O filozofie personală**, trad., note Mirela Adăscăliței, Editura Humanitas, București, 2008, 212 p. Stilul său paradoxal și unic scânteiază în fiecare frază din acest remarcabil manual practic de teologie: "Doresc să-mi prezint crezul ca fiind unul ce răspunde anume acestei duble nevoi spirituale, nevoia de amestec între familiar

și nefamiliar pe care lumea creștină l-a numit, pe drept cuvânt, «romantic», căci însuși cuvântul «romantic» are în el misterul și semnificația antică a Romei. Oricine vrea să conteste ceva se cuvine să înceapă întotdeauna prin a spune ceea ce nu contestă". Nu trebuie să subliniem, cred, că ortodoxia evocată de insularul eseist catolic are doar sensul etimologic al "drepte credințe" și nici nu putem pricepe de ce oare acest impecabil volum e supralicitat editorial pe copertă ca "prima traducere integrală în limba română", când versiunea apărută cam acum un deceniu la Editura "Paralela 45" din Pitești este cel puțin la fel de integrală și de "primă" precum cea de față. Oricum, un text magnific și peren ce merită cât mai multe versiuni locale!

BURSE "NEW EUROPE COLLEGE" PENTRU ANUL UNIVERSITAR 2009-2010

New Europe College (NEC) anunță concursul anual pentru bursele de cercetare NEC 2009-2010 pentru universitari/cercetători români din domeniile științelor umaniste, sociale și economice.

CONDIȚII DE PARTICIPARE:

1. candidatul trebuie să fie înscris la doctorat sau să aibă titlul de doctor;
2. se va acorda prioritate candidaților sub 40 ani și celor care nu au beneficiat încă de burse acordate de NEC;
3. o foarte bună cunoaștere a cel puțin două din limbile străine de circulație internațională.

Prin profilul său, NEC pune accentul asupra dezbaterilor inter- și trans-disciplinare. Se încurajează proiectele care permit această deschidere, fără a pierde din rigoarea disciplinară.

CONDIȚII ALE BURSEI:

Bursa se acordă pentru un an academic (10 luni). Programul bursierilor presupune prezența obligatorie în București cel puțin o dată pe săptămână timp de 9 luni. În intervalul de 10 luni, bursierii vor beneficia de un stagiu de cercetare într-unul din marile centre universitare/de cercetare din străinătate. Valoarea bursei lunare (acordată pe durata a 9 luni) este echivalentul în RON a 600 EURO (neimpozabili), la care se adaugă 2.600 EURO pentru stagiul de cercetare.

MODALITĂȚI DE ÎNSCRIERE ȘI TERMENE PRIVIND CONCURSUL:

Formularul de participare la concurs poate fi obținut de la adresa www.nec.ro sau prin e-mail de la imihai@nec.ro

De asemenea, formularul poate fi ridicat de la sediul New Europe College în zilele de luni-vineri, orele 10-17 sau poate fi primit prin poștă (în cazul candidaților din provincie).

Termenul limită de depunere a dosarului completat este 15 ianuarie 2009 (inclusiv).

Relații suplimentare se pot obține la tel. (021) 307 99 10 – între orele 10-17 ale fiecărei zile lucrătoare – sau prin e-mail: imihai@nec.ro

Adresă: New Europe College, str. Plantelor 21, 023971 București

NOU la POLIROM

